

практики фіксує індивідуально-авторські мовні одиниці для формування лексико-семантичного поля ‘своє’/‘чуже’, ‘ворог’/‘друг’.

### **Список використаних джерел**

1. Єфремов С. О. Вибране. Київ: Наукова думка, 2002. 756 с. Лист М. Коцюбинського до І. Нечуя-Левицького від 13 квітня 1906 р.
2. Нечуй-Левицький Іван. Хмари. URL: <https://www.ukrlib.com.ua/books/printit.php?tid=910>
3. Огієнко І. Історія української літературної мови. Київ : Наша культура і наука, 2004. 436 с.
4. Франко І. Літературна мова і діалекти. Франко І. Зібрання творів у 50-ти томах. Київ : Наукова думка, 1982. Т. 37. С. 205 – 210.

*Педченко Олена  
(Київ)*

## **ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ПЕРЕКЛАДАЧА НА ЗАНЯТТЯХ З ІСТОРІЇ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

Аналіз освітніх програм за спеціальністю 035 Філологія, які спрямовані на випуск перекладів, показує, що такі програми мінімізують вивчення курсів з історії та теорії літератури, а то і зовсім виключають. Головний аргумент розробників програм – перекладачам важливіше мати більший об’єм часу на вивчення мовних і перекладацьких дисциплін, а «література непотрібна», що є порушенням вимог Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 035 Філологія [3].

Опитування внутрішніх стейкхолдерів (студенти і викладачі) Маріупольського державного університету за курсами і програмами виявив

попит здобувачів освіти на дисципліни з літературознавчого циклу, але з внесенням додаткових аспектів, які будуть спрямовані на вдосконалення компетентностей із знання мови (читання літератури мовою оригіналу та опрацювання концептуального значення слова у контексті), перекладацьких навичок (порівняння перекладів, перекладу та оригіналу) та обізнаності у історії українських перекладазнавчих студій (знайомство з зарубіжною літературою у перекладі видатних письменників та перекладачів).

Крім того, проведений моніторинг та спілкування із зовнішніми стейкхолдерами (видавництва та перекладацькі бюро м. Києва) показують, що зростає попит саме на перекладачів художньої літератури, тому що збільшується об'єм видань зарубіжної літератури українською, а в Європі ми спостерігаємо бум інтересу до української літератури. Викликом часу стало активне використання технічних засобів перекладу, можемо зустріти замість ім'я перекладача зазначення, що переклад було зроблено за допомогою, наприклад, DeepL або Google Translate. Якість цих перекладацьких програм є актуальним предметом вивчення [1; 2], але у кожному дослідженні йде мова про редактора, який доводить машинний переклад до тексту, що можна запропонувати видавництву.

Підготовка кваліфікованого перекладача-редактора потребує залучення комплексу перекладацьких дисциплін, але, якщо мова йде про художній переклад, то внесення у цей комплекс літературознавчих курсів необхідне.

Для формування перекладацьких компетентностей традиційні семінарські заняття з літератури перетворюються у практичні заняття з аналізу художнього тексту, аналітичного читання та зіставлення перекладів за обраним твором. Повністю за таким прикладом організуються практичні заняття з літературознавчої дисципліни, що вивчає літературу країн першої мови. Семінарські заняття курсу «Історія зарубіжної літератури» можна проводити як практичне з аналітичного читання за умови, що студенти знають мову оригіналів. А порівняння перекладів, ознайомлення з доробками відомих

перекладацьких шкіл М. Зерова і Г. Кочура, з перекладацькою спадщиною І. Франка, Л. Українки, В. Стуса та інших, можна на кожному лекційному і семінарському занятті.

Таким чином, є можливість та необхідність застосовувати комплексний підхід до підготовки перекладачів у межах існуючого Стандарту за спеціальністю 035 Філологія.

### Список використаних джерел

1. Данилов Г., Балакірева В., Василенко К., Машинний переклад, системи машинного перекладу та їх специфіка. *Науковий вісник ПНПУ ім. К. Д. Ушинського*. 2021. № 33. С. 293-310. URL: <https://www.lingstud.od.ua/archive/2021/33/22.pdf>
2. Моїсєєва Н. Дзикович О., Штанько А. Машинний переклад: порівняння результатів та аналіз помилок DeepL та Google Translate. *Advanced Linguistics*. 2023. № 11. С. 78-82. DOI <https://doi.org/10.20535/2617-5339.2023.11.277593>
3. Стандарт вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 03 Гуманітарні науки, спеціальність 035 «Філологія». Наказ МОН України від 20.06.2019 р. № 869. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/035-Filolohiya-bakalavr.28.07-1.pdf>